

ЕКСПЕРТНА СИСТЕМА ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ КЛІЄНТІВ КРЕДИТНИХ СПІЛОК

Марценюк Є.О.¹⁾, Птиць М.В.²⁾

Тернопільський національний економічний університет
¹⁾ к.т.н., доцент; ²⁾ магістр

I. Постановка проблеми

Важлива роль в кредитуванні фізичних осіб надається кредитним спілкам та установам, які регулюють грошовий обіг країни й акумулюють грошові ресурси. Одночасно вони володіють важелями впливу на фінансову, інвестиційну, виробничу й іншу сфери економіки, а також на розвиток економічних і суспільних відносин.

У процесі своєї активної діяльності кредитні спілки зіштовхуються з різного роду ризиками, які пов'язані з платоспроможністю позичальників. Неefективне керування фінансами може привести установу до банкрутства.

Основним видом діяльності кредитних спілок є кредитна діяльність, яка забезпечує прибутковість всіх активів, і, як правило, висока прибутковість безпосередньо супроводжується підвищеним ризиком. Зі збільшенням обсягів кредитування актуалізуються й завдання керування кредитним ризиком кредитної спілки. У зв'язку з цим розробка методів оцінки й механізму регулювання платоспроможності позичальників забезпечує зміцнення фінансового стану кредитної спілки.

Кредитування є найбільш прибутковою й одночасно найбільш ризикованою операцією. Непогашення кредитів, особливо великих, може привести до банкрутства. Тому керування кредитним ризиком є необхідною частиною стратегії й розвитку будь-якої кредитної спілки. Кредитування завжди було й залишається пріоритетною економічною функцією фінансових установ.

II. Актуальність теми

Актуальність теми даної роботи обумовлена насамперед тим, що сьогодні українському ринку властива велика кількість ризиків, пов'язаних практично з будь-яким видом комерційної діяльності в тому числі і в сфері кредитної діяльності. На сучасному етапі розвитку економіки українські громадяни і кредитні спілки розпізнають ці ризики найчастіше на інтуїтивному рівні. Відчувається недолік комплексного розуміння природи виникнення ризиків і системного підходу до керування ними. Тому вивчення, систематизація, моделювання та створення експертних систем для визначення платоспроможності є актуальною задачею.

III. Мета і задачі дослідження

Метою даного дослідження є розробка моделі оцінки платоспроможності позичальників кредитних установ при кредитуванні фізичних осіб на основі економічно обґрунтованого механізму оцінки й регулювання кредитного ризику, з метою задоволення інтересів таких установ, пов'язаних з мінімізацією ризику кредитного портфеля й підвищенням його якості.

Для досягнення поставленої мети були поставлені наступні завдання:

- визначені особливості керування кредитним ризиком установи кредитування, відповідно до яких проаналізовані діючі методики оцінки й регулювання сукупного кредитного ризику;
- проаналізовані існуючі моделі і методи, які формують механізм оцінки й регулювання кредитного ризику.

IV. Предмет та об'єкт дослідження

Об'єктом дослідження в цій роботі є діяльність установи, що надає послуги кредитування, а також кредитний ризик, як невід'ємна складова будь-якої кредитної операції.

Предметом даного дослідження є теоретичний і методологічний інструментарій оцінки платоспроможності позичальника.

Список використаних джерел

1. Галасюк, В. Визначення розміру кредиту, що надається під заставу / В. Галасюк, С. Ревонюк, І. Ліпська, В. Галасюк // Вісник НБУ. – 2000. – № 1. – С. 45–47.
2. Дадашев, Б. А. Кредитні спілки в Україні: навчальний посібник / Б. А. Дадашев, О. І. Грищенко; Мінвоосвіти і науки України, ДВНЗ “УАБС НБУ”. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 112 с.
3. Руська, Р. Модель діагностики фінансового стану кредитних спілок / Р. Руська // Економічний аналіз. – 2009. – № 4.